

ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Тази брошура е издадена с финансовата подкрепата на Столична община, Програма Европа, 2011.

Фондация „Програмен и аналитичен център за европейско право“

Проект „Насърчаване на доброволчеството при предоставяне на социални услуги в Столична община“

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 26 ноември 2009 г. относно предложението за решение на Съвета относно Европейската година на доброволчеството (2011 г.) (COM(2009)0254–C7–0054/2009–2009/0072(CNS))

2011 се определя за „Европейска година на доброволческите дейности за насърчаване на активна гражданска позиция“ (наричана по-долу „Европейската година“)

Доброволческите дейности представляват ценен процес на неформално усвояване на знания, който създава условия за развитие на професионалните и социалните умения и компетенции, допринася за солидарността и съставлява важна форма на активно гражданско участие.

Понятието „доброволчески дейности“ се отнася за всички официални, неофициални или неформални форми на доброволческа дейност или професионално обучение, които се предприемат съгласно свободната воля, избора и мотивацията на дадено лице, без да се търси финансова изгода. Тези дейности са от полза за отделния доброволец, общностите и обществото като цяло. Те са също и средство, чрез което отделни лица и сдружения могат да отговорят на потребностите и проблемите от хуманитарно, обществено или екологично естество, особено когато са изправени пред извънредни ситуации, които могат да засягат цялото общество. Подобни дейности често се провеждат в подкрепа на организация с идеална цел или инициатива в рамките на дадена общност. Доброволческите дейности не заместват възможностите за професионална платена работа, но генерират добавена стойност за обществото благодарение на това, че целите им са от социален и културен характер.

Доброволчеството популяризира и насърчава партньорството и активната гражданска позиция, като така се привеждат в действие европейски ценности като солидарност и недискриминация. Дейностите, извършвани от доброволци от всякакви възрастови групи, са от жизненоважно значение за развитието на демокрацията, и по-специално на демокрацията на участието — един от основополагащите принципи на Европейския съюз — и за насърчаването на човешките права в рамките на Европейския съюз и извън него.

Доброволческите дейности имат необходимия потенциал, за да допринасят за личностното израстване и благополучие на хората и хармоничното развитие на европейските общества по отношение на солидарността, социалното приобщаване и просперитета. При все това, доброволчеството и доброволческите дейности следва да не бъдат заместител на платения труд, независимо от това, че разходите на доброволците следва да бъдат възстановявани по подходящ начин.

Доброволческите дейности са в центъра на вниманието на няколко общностни програми и мрежи, които са насочени към въпросите на мобилността при доброволческите дейности за хора от всякакви възрастови групи, като например Европейската доброволческа служба към програмата „Младежта в

действие“, програмата за обучение през целия живот и програмата „Европа за гражданите“. Като се има предвид хоризонталният характер на доброволчеството, то ще създаде взаимодействие между горепосочените програми.

Доброволчеството е от съществено значение за насърчаване на активната гражданска позиция, развитие на гражданското общество и засилване на солидарността. Европейската година на доброволчеството следва да предложи възможност за насърчаване на държавите членки да създадат правна сигурност за доброволците по отношение на правния им статус.

Да се възнаграждава и да се отдава признание на доброволческата дейност – да се поощрява предоставянето на подходящи стимули за отделните хора, дружества и организации за развиване на доброволческа дейност, **включително съответно покритие за доброволците за здравно осигуряване и безопасност под формата на застраховка „Злополука“ и застраховка „Гражданска отговорност“ за времето на полагане на доброволен труд, ефективно признаване на придобитите от доброволците умения чрез валидиране на придобития опит и признаване на еквивалентността му за целите на обучението и търсенето на работа**, и да се печели по-систематично признаване на доброволческата дейност на равнище ЕС и в държавите членки от страна на отговорните за разработването на различни политики лица, граждански организации и работодателите по отношение на уменията и компетенциите, развити благодарение на доброволческата дейност.

Да се повиши осведомеността по отношение на ценностите и значимостта на доброволческата дейност – да се повиши общата осведоменост за значимостта на доброволческата дейност като израз на гражданското участие, което допринася за въпросите, които са общ проблем за всички държави членки като хармоничното развитие на обществото и икономическото **и социално** сближаване, **както и да се насърчават доброволческите дейности, за да станат по-привлекателни за гражданите, като по този начин им се даде възможност да участват в граждански дейности.**

Проект!

СТАТУТ

за доброволчеството при предоставянето на социални услуги на територията на Столична община

I. Права на доброволеца при предоставянето на социални услуги:

- да получи обучение, което да му осигури необходимите знания и умения за извършваната от него доброволческа дейност;
- да получи вярна и изчерпателна информация за вида, обхвата, продължителността и мястото на доброволческата дейност и за изискванията и правилата в дейността на организацията, предоставяща социални услуги;
- да приеме или откаже ангажимент, съобразно готовността, уменията и убежденията си;
- да извършва доброволческа дейност в безопасна работна среда;
- да му бъдат възстановявани разходите, направени при осъществяването от него доброволческа дейност;
- да бъде подкрепян и насърчаван от Столична община и организациите, предоставящи социални услуги в извършваната от него доброволческа дейност и в личностното му развитие.

Задължения и отговорности на доброволеца при предоставяне на социални услуги:

- да се запознае с този Статут и да удостовери чрез декларация кой и кога го е запознал с него;
- при осъществяване на доброволческа дейност да спазва установените правила и изисквания на организацията, за която извършва доброволческа дейност;

- да се придържа към ценностите на организацията, за която върши доброволческа дейност;
- да не използва неправомерно името, символите и собствеността на организацията, за която полага доброволен труд;
- да не злоупотребява с информация, която е получил, извършвайки доброволческа дейност.

II. Права на приемащите доброволци организации, предоставящи социални услуги:

- да привличат доброволци в съответствие със собствената си преценка за възможностите и мотивираността на кандидатите за доброволци;
- да ползват безвъзмездно труда на доброволците.

Задължения и отговорности на организацията, предоставящи социални услуги:

- да запознаят доброволците с този Статут;
- да обучат доброволците за целите на извършваната от тях дейност;
- да предоставят на доброволците пълна информация за ценностите и целите, правилата и изискванията на организацията, както и за вида, продължителността и мястото на доброволческите дейности;
- да определят и обучат координатори/сътрудници в организацията за работа с доброволците;
- да гарантират здравословни и безопасни условия за извършване на доброволческата дейност;
- да покриват направените от доброволците разходи при осъществяването от тях доброволческа дейност;
- да удостоверяват с документ/сертификат вида, обхвата, продължителността, мястото на доброволческата дейност и придобитите от него знания и умения в качеството му на доброволец;
- да въведат и публично да оповестят система от стимули/награди за насърчаване на доброволчеството и популяризиране в обществото приноса на доброволците за развитието на социалните услуги на територията на Столична община;
- да поставят този Статут на видно и достъпно място в организацията, предоставящи социални услуги и да го популяризират сред обществото.

III. Права, задължения и отговорности на Столична община при насърчаване на доброволчеството при предоставяне на социални услуги

Столична община определя длъжностно лице от Дирекция „Социални дейности“, което:

- взаимодейства с координаторите/ сътрудниците за работа с доброволците в организации, предоставящи социални услуги;
- поддържа електронен регистър с база данни за доброволци, желаещи да извършват доброволческа дейност в организации, предоставящи социални услуги на територията на Столична община;
- осигурява посредничество и координация при търсенето и предлагането на доброволен труд от организации, предоставящи социални услуги на територията на Столична община.

Столична община:

- оценява нуждите си от доброволчески труд при предоставяне на социални услуги;
- взаимодейства с фирми и организации, които подкрепят/заявяват желание да подкрепят финансово и материално инициативи, насърчаващи доброволчеството при предоставяне на социални услуги;
- провежда информационни кампании и подпомага обучения за популяризирането и утвърждаването на ценностите на доброволчеството, особено сред подрастващите в училищата на територията на Столична община;
- Популяризира настоящия Статут.

Добри практики*

Фондация „Дечица“ и Дом за деца в Драгалевци

В дома се отглеждат 44 деца между 3–7 г. Държавата се грижи добре за насъщните нужди на децата, но те общуват с ограничен брой други деца и възрастни. Така те не успяват да развият заложбите си. Доброволците водят децата на пикник и зоопарк, четат с тях книги и редят пъзели, ходят на куклен театър, садят цветя и правят коледни картички.

Доброволците на „Дечица“ работят индивидуално с 12 деца на възраст между 7 и 9 години всяка събота с помощта на двама психолози. Един възрастен е насочен към едно дете, с което изгражда устойчива емоционална връзка и му помага да овладее тревожността и несигурността си. Постепенно децата започват да се „отпускат“, да се доверяват, да споделят чувствата си. Това помага те да изградят своята емоционална интелигентност, което ще им е полезно в изграждането на връзки и отношения в бъдеще.

За период от 3 месеца всички 12 деца „намериха“ своите отдадени доброволци, които продължават да се занимават активно и сериозно. Предстои да се включат нови деца от дом „Драгалевци“ и да се потърсят нови доброволци за работа с тях. Фондация „Дечица“ планира да наеме арт терапевт, логопед, както и по-голямо помещение за постоянно ползване. За целта набира средства.

„Самаряни“ – Стара Загора

Сдружението работи за пълноценното приобщаване към обществото на деца, младежи, възрастни и семейства в неравнопоставено положение. За 10 години сдружението има над 40 успешни социални проекта с участието на над 800 доброволци и членове на екипа и подобри живота на над 1000 човека в неравностойно положение. Към фондацията има младежка група „Делфините“. Чрез провокация младите хора привличат връстниците си в социални, културни и екоакции.

За 4-та година фондацията организира изработване и благотворителен базар на коледни картички. За последната Коледа резултатът от труда на 50 доброволци бяха 8400 лв., с които купиха материали, освежиха и украсиха с приказни сюжети 2 помещения за игри в детското онкоотделение на болница „Св. Марина“, както и компютри, телевизор и мебели. Материалите за картичките струваха 600 лв. Младежите от „Делфините“ играят пиеси с истински костюми и декори пред малките пациенти по празнични поводи. За тази инициатива фондацията получи Голямата награда „Златната ябълка“ на Националната детска мрежа

Движение на българските майки

В момента във фондацията работят без заплащане около 30 доброволки, които посещават повече от 20 домове за деца в цялата страна.

Идеята на проект „САМ – социална адаптация за младежи“ е подкрепа на 10 младежи над 18 г., напуснали институциите за отглеждане на деца. Ядро от 7–8 доброволки посещават младежите (живеещи в общежитие или под наем) поне 2 пъти седмично и ги придружават до различни институции – Бюро по труда, болница, работодатели), учат ги как да поддържат домакинството си, как да се грижат за дете, помагат им за полагане на изпити в университета или например за шофьорски курс, как да работят с компютър, изслушват ги и ги напътстват в различни проблемни ситуации.

Фирмен социален проект

Служителите на фирмата „Джонг Парк“ посещават веднъж месечно Дома за стари хора в Етрополе. Освен обичайните материални дарения – храна, санитарни материали, те организират игри с подаръци и екскурзии за настанените в Дома.

В сайта на фирмата има списък с всички хора от Дома със снимка и кратка информация за живота им преди и сега, хоби, предпочитания, на български и английски. Идеята е служителите на фирмата, както и техни клиенти да познават настанените в Дома лично, а не просто като „нуждаещи се“. При всяко посещение една от доброволките чете лични писма до някои от хората в Дома и пише отговорите под диктовка. Така възрастните хора поддържат контакти със свои приятели и преодоляват изолацията и самотата.

*Източник: Фондация „Помощ за благотворителността в България“